

6 E. 46
7/10479, 10480, 10481
10482, 10483, 10484
10485, 10486, 10487
10488

07.01.2010

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 77
Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 10.11.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16866 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/10479, 7/10480, 7/10481, 7/10482, 7/10483, Ankara Milletvekili Yılmaz ATEŞ'e ait 7/10484, Antalya Milletvekili Hüseyin YILDIZ'a ait 7/10485, Aydın Milletvekili Ertuğrul KUMCUOĞLU'na ait 7/10486, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/10487, Tokat Milletvekili Reşat DOĞRU'ya ait 7/10488 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/10479, 7/10480, 7/10481
7/10482, 7/10483 (7 sayfa)
2. Görüş 7/10484 (2 sayfa)
3. Görüş 7/10485 (1 sayfa)
4. Görüş 7/10486 (1 sayfa)
5. Görüş 7/10487 (2 sayfa)
6. Görüş 7/10488 (1 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Ensar ÖĞÜT

Ardahan Milletvekili

Esas No

:7/10487

Türkiye'nin uluslararası piyasalarda tarımda rekabetçi hale gelebilmesi için ülkemizin tarıma elverişli topraklarında 150 çeşit tarım ürünü üretilmesinin yanında çok sayıda nehir dere ve akarsuların bulunmasıyla da ülkemiz de tarım hep ön planda olmuştur. Dünyada sağlıklı beslenme eğilimi artarken tüketicilerinde meyve, sebze ve bakliyata yönelmişlerdir. Ayrıca dünyada helal gıda pazarı 630 milyar dolar seviyesine çıkmıştır. Bu rakam Avrupa 'da ise 67 milyar seviyesine gelmiştir.

SORU 1) Bütün Dünyada helal gıda pazarı giderek yayılmakta ve önemsenecek değerlere yükselmektedir. 630 milyar dolarlık helal gıda pazarından ülkemiz ne kadarlık pay elde edecektir?

SORU 2) Helal gıda pazarına tarım ürünlerinin yanında hangi ürünlerle gireceğiz bu ürünlerin oluşabilmesi için çiftçimizi yönlendirme bilinçlendirme çalışmaları yapıldı mı?

CEVAP 1-2) Helal gıda kavramı, uluslararası Kodeks Alimentarius Komisyonu dokümanlarında "İslami kurallar doğrultusunda izin verilen gıda" olarak tanımlanmakta ve "İslami kurallara göre yasak olan herhangi bir unsuru içermeyen, bu unsurlardan arındırılmış yerlerde veya cihazlarda hazırlanan, işlenen, taşınan ve depolanan, bu koşullara uygun olarak üretilmemiş herhangi bir gıda ile hazırlama, işleme, taşıma ve depolama aşamasında doğrudan temasta olmayan ürün olarak" açıklanmaktadır.

Kodex Alimentarius Komisyonu tarafından, "Helal Kelimesinin Kullanılması İçin Genel Esaslar (CAC/GL 24-1997)" başlıklı uluslararası bir standart hazırlanmıştır. Komisyon, kesim aşamasıyla ilgili farklı islami görüşleri de göz önüne alarak, yasal olan ve yasal olmayan hayvanlara ilişkin küçük farklılıklar olduğunu ortaya koymuş ve bu genel esaslar, ithalatçı ülkelerin yetkili makamlarının yorumuna bırakılmıştır.

Helal gıda sertifikası uluslararası dolaşımda kullanılmakta olan bir sistemdir. Bu çerçevede ülkelerin oluşturdukları kriterler bulunmaktadır. İhracatta farklı ülke taleplerine göre, ülkelerin ilgili otoriteleri tarafından helal gıda sertifikası düzenlenmektedir. Ülkemizden ihraç edilmek istenen gıda maddeleri için de bazı müslüman ülkeler tarafından bu gıdaların "helal" olduğuna dair Bakanlığımızdan veya Diyanet İşleri Yüksek Kurulu'ndan belge istenmektedir. Söz konusu belgenin düzenlenmesine ilişkin kurallar, Bakanlığımız tarafından Kodeks Alimentarius Komisyonu'nun standardı dikkate alınarak hazırlanan 21 Haziran 2002 tarihli ve 250.10.05.11.YGKB.15.05 – 7846 sayılı "**İhraç Edilecek Gıda Maddelerinde 'HELAL' İfadesinin Kullanım Talimatı**" ile belirlenmiştir. Talimatta, helal olmayan gıdalar, helal gıdanın taşınması gereken şartlar ve "helal" ibaresinin ürün etiketine eklenmesine dair hükümler yer almaktadır. Talimatta göre, Bakanlığımızdan veya Diyanet İşleri Yüksek Kurulu'ndan belge istenmesi halinde, bu talep, Tarım İl Müdürlüklerimize bildirilir. Gıda güvenliği şartları ve alıcı ülke talepleri doğrultusunda İl Müdürlüklerimizce yapılan değerlendirme sonucunda, Bakanlık birimlerimizce düzenlenen sertifika üzerine "helal" ibaresi eklenmektedir. Ayrıca ihraç edilecek bu ürünlerin etiketi üzerine "helal" ibaresinin yazılmasına da Bakanlığımız tarafından izin verilmektedir.

SORU 3) Türkiye'nin ihtiyacı olmadığı halde ithal edilen ekmekli buğdaydan ne kadarı iç piyasada değerlendirildi?

CEVAP 3) TMO hububat piyasalarını müdahale alımı, ithalat, ihracat, iç satış, gümrük vergisi düzenlemeleri, kotaların kullanımı ve kamuoyuna açıklamalar gibi araçları gerektiğinde kullanarak düzenlemektedir.

TMO'nun söz konusu piyasa düzenleme görevi çerçevesinde, 2008 yılında yapılan beş ihale ile toplam 682.260 ton buğday ithalatı gerçekleştirilmiştir. 2009 yılında ise TMO'ca

herhangi bir ekmeklik buğday ithalatı yapılmamıştır.

İthal edilen buğday, yine TMO'nun piyasa düzenleme görevi çerçevesinde açıklanan fiyatlarla satışa sunulmuştur. Bu kapsamda; 2008 yılında 373.574 ton, 2009 yılında ise 16.11.2009 tarihi itibarıyla 109.907 ton ithal ekmeklik buğday satışı yapılmıştır. Satışlarımız halen devam etmektedir.

SORU 4) Türkiye ihtiyacı olduğu için değil ihraç etmek üzere ne kadar buğday ithal etmiştir. İthal edilen buğdayların ne kadarını tekrar ihraç etmiştir?

CEVAP 4) DTM ve TÜİK verilerine göre Türkiye'nin buğday (makarnalık ve diğerleri) ithalatı 2008 yılında 3.708.003 ton, 2009 yılında (Eylül ayı itibarıyla) 2.451.827 ton; buğday (makarnalık ve diğerleri) ihracatı ise 2008 yılında 8.005 ton, 2009 yılında ise (Eylül ayı itibarıyla) 45.695 ton olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz tekrar buğday olarak ihraç etmek üzere ithalat yapmamaktadır. Yapılan ithalatın tamamına yakını, mamul madde (un, makarna, bisküvi, irmik, yem...) ihracatı için hammadde temini amacıyla yapılmaktadır. İthal edilen ürünler, işlenerek ihraç edilmekte ve katma değeri Ülkemize kalmaktadır. Türkiye, 2005 yılında un ihracatında dünyada ilk sırada yer alırken, sonraki yıllarda ise ilk üç ülke arasında yer almıştır.

SORU 5) Ülkemizde gıda sertifikası alan üretici sayımızı artırmak için çalışmalarınız var mıdır?

CEVAP 5) Gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler için üretim izni işlemleri 560 sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesine istinaden uygulamaya konulmuş olup 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"un 4 üncü maddesi ile de uygulamaya devam edilmiştir. Gıda maddeleri ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten işyerleri, "Gıda ve Gıda İle Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzni İşlemleri İle Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmelik"te öngörülen asgarî teknik ve hijyenik şartlara uyarak Çalışma İzni ve Gıda Sicil Belgesi ile üretecekleri her bir ürün için Gıda Üretim İzni Belgesi almak zorundadır. 5179 sayılı Kanunun ceza hükümleri başlıklı 29 uncu maddesinin (a) bendinde 4 üncü maddede belirtilen izin ve tescil işlemlerini yaptırmadan üretime geçen ve/veya bu ürünleri mübadele konusu yapan gerçek ve tüzel kişilerin üretimden men edilerek üretilen ürünlere el konulacağı hüküm altına alınmıştır.

Bakanlığımız tarafından gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten 50.240 adet işletme kayıt altına alınmış ve bu işyerlerine Çalışma İzni ve Gıda Sicili Belgesi düzenlenmiştir. Ayrıca bu işyerlerinin ürettiği ürünler için 196.680 adet Gıda Üretim İzni Belgesi düzenlenmiştir. Bakanlığımızdan Çalışma İzni ve Gıda Sicil Belgesi almış işyerlerinin üretim izni için müracaat etmeleri durumunda Gıda Üretim İzni Belgesi düzenlenmektedir.